C/2024/6344

2024.11.7.

P9_TA(2024)0080

A venezuelai demokratrikus erők további elnyomása: a Maria Corina Machado elnökjelölt elleni támadások

Az Európai Parlament 2024. február 8-i állásfoglalása a demokratikus erők fokozódó elnyomásáról Venezuelában: támadások María Corina Machado elnökjelölt ellen (2024/2549(RSP))

(C/2024/6344)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a Venezueláról szóló korábbi állásfoglalásaira,

— tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára és az ENSZ egyéb emberi jogi egyezményeire és jogi eszközeire,

— tekintettel a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára,

— tekintettel a Bizottság az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője szóvivőjének 2024. január 29-i nyilatkozatára,

— tekintettel az Amerikai Államok Szervezete Főtitkárságának a közelmúltbeli venezuelai eseményekről szóló, 2024. január 28-i nyilatkozatára,

— tekintettel a politikai jogok és a választási garanciák mindenki számára történő előmozdításáról szóló, a Maduro-kormány és az Egységes Platform nevű venezuelai ellenzéki szövetség által 2023 októberében aláírt részleges megállapodásra (barbadosi megállapodás),

— tekintettel az ENSZ Venezuelai Bolivári Köztársasággal foglalkozó független nemzetközi tényfeltáró missziójának 2020. szeptember 16-án közzétett első jelentésére,

— tekintettel Venezuela alkotmányára,

— tekintettel az EU venezuelai választási megfigyelő missziójának „A 2021. november 21-i regionális és helyhatósági választások” című, 2022. február 22-i zárójelentésére, valamint az Európai Parlament választási megfigyelő missziója elnökének, Jordi Cañasnak a 2021. évi venezuelai regionális és helyhatósági választásokról szóló, 2021. november 23-i nyilatkozatára,

— tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) és (4) bekezdésére,

A. mivel a 2024-es venezuelai választások lehetőséget kínálnak arra, hogy egy korrupt autokráciából ismét demokrácia legyen, amennyiben a barbadosi megállapodás valamennyi pontját tiszteletben tartják; mivel Venezuelában továbbra is megsértik a polgári és politikai jogokat, amely éveken át tartó instabilitást és erőszakot okozott; mivel közel nyolcmillió ember kényszerült elhagyni az országot;

B. mivel rendszeresen korlátozzák a nyilvánosság tájékoztatását, a véleményalkotás és a véleménynyilvánítás szabadságát, valamint a békés gyülekezéshez való jogot, különösen a másként gondolkodók, a szakszervezeti aktivisták, az emberi jogok védelmezői és a társadalom legkiszolgáltatottabb tagjai esetében;

C. mivel 2023. október 17-én a Maduro-rezsim és az Egységes Platform ellenzéki szövetség aláírt két megállapodást, az úgynevezett barbadosi megállapodásokat, amelyek többek között a politikai jogok és választási garanciák mindenki számára történő előmozdításával, valamint a politikai foglyok szabadon bocsátásával foglalkoznak; mivel ez a megállapodás olyan fontos témákat érintett, mint a nemzetközi megfigyelők részvételének lehetővé tétele a választási folyamatban; mivel a megállapodást azzal a céllal írták alá, hogy az első lépés legyen a szabad és tisztességes választások biztosítása felé Venezuelában;

D. mivel 2023. október 22-én María Corina Machadót választották a rezsim demokratikus ellenzékének elnökjelöltjévé, aki az előválasztást a szavazatok 92,35 %-ával nyerte meg;

E. mivel María Corina Machadóval, kampánystábjának tagjaival – köztük a jogellenesen fogva tartott és azóta eltűnt Juan Freites-szel, Luis Camacaróval és Guillermo Lópezzel – civil társadalmi szervezetekkel, ügyvédekkel, nem kormányzati szervezetekkel és a rezsim demokratikus ellenzékének más politikai szereplőivel szemben önkényes és politikai indíttatású kísérleteket tettek annak érdekében, hogy kizárják őket a közhivatal betöltéséből; mivel az így célba vettek között szerepel Henrique Capriles, aki korábban már kétszer is indult elnökválasztáson, és akinek kizárását a 2024. január 26-i nyilatkozat szintén megerősítette;

F. mivel a María Corina Machadóval szembeni eljárás alapvető hiányosságokat mutat, hiszen nem kapta meg az ellene felhozott vádak másolatát és nem kapott lehetőséget az állításokra való reagálásra; mivel a rezsim Legfelsőbb Bírósága (TSJ) honlapján közzétette jogalap nélküli határozatának összefoglalását; mivel a venezuelai alkotmány kimondja, hogy az egyének politikai jogai nem korlátozhatók közigazgatási határozatokkal, és ilyen határozatok nem tilthatják el őket közhivatal betöltésétől; mivel a rezsim Legfelsőbb Bírósága ezért nem tudott alkotmányosan megalapozott ítéletet hozni ebben az ügyben;

G. mivel 2023. december 6-án Roberto Abdult, az ellenzéki előválasztást szervező bizottság tagját állítólagos hazaárulás vádjával letartóztatták; mivel ezzel egyidőben a Vente Venezuela párt tagjai, Henry Alviarez, Claudia Macero és Pedro Urruchurtu ellen elfogatóparancsot adtak ki állítólagos bűncselekmények, többek között hazaárulás, összeesküvés és pénzmosás elkövetése miatt;

H. mivel ezek az önkényes döntések nincsenek összhangban Nicolás Maduro képviselőinek azon kötelezettségvállalásával, hogy 2024-ben valódi megmérettetésen alapuló elnökválasztást tartanak Venezuelában, és ellentétesek az uniós választási megfigyelő misszió ajánlásaival; mivel az ellenzéki elnökjelöltek közigazgatási hatóságok általi önkényes kizárása súlyosan korlátozza a venezuelaiak jogát képviselőik megválasztására;

I. mivel a venezuelai politikai eltiltásokról szóló, 2023. július 13-i állásfoglalásában ([1]) a Parlament már határozottan elítélte a jelöltek venezuelai rezsim általi politikai eltiltását; mivel ez az állásfoglalás kifejezetten elítélte María Corina Machado és más prominens politikai szereplők önkényes és alkotmányellenes, 15 évre szóló eltiltását, és sajnálatát fejezte ki amiatt, hogy a legutóbbi uniós választási megfigyelő misszió ajánlásait teljes mértékben figyelmen kívül hagyták;

J. mivel a Maduro-rezsim nem engedélyezte, hogy belépjen Venezuelába az uniós választási megfigyelő misszió főmegfigyelője, hogy ismertesse a 2021-ben tartott regionális és helyhatósági választások zárójelentését, mivel az uniós választási megfigyelő missziót kiutasították az országból;

K. mivel 2024. január 22-én a rezsim a legfőbb ügyészen keresztül koholt vádak alapján tizennégy elfogatóparancsot adott ki többek között Tamara Sujú emberijog-védő, Sebastiana Barráez újságíró, Caracas volt polgármestere, Antonio Ledezma, Leopoldo López politikai vezető, Juan Guaidó volt venezuelai ideiglenes elnök és David Smolansky ellen hazaárulás, gyilkosság és pusztán a rezsim elleni tiltakozás szabadságának gyakorlása miatt;

L. mivel a Maduro-rezsim által ellenőrzött venezuelai parlament egy, a nem kormányzati szervezetek finanszírozásáról és teljesítményéről szóló új törvényen dolgozik, hogy korlátozza a civil társadalom önszerveződési lehetőségeit és jogainak védelmét;

M. mivel 2024. január 31-én Maduro támogatta a rezsim ellenőrzése alatt álló nemzetgyűlés arra irányuló felhívását, hogy 2024. február 5-től kezdődően, a különböző ágazatokkal egyeztetve dolgozzanak ki javaslatot a 2024 második felében esedékes, de továbbra is konkrét időpont nélküli elnökválasztás menetrendjére;

N. mivel a barbadosi megállapodásban szereplő választási menetrend továbbra is lehetőséget kínál Venezuela régóta fennálló politikai, gazdasági és humanitárius válságának megoldására, valamint valódi megmérettetésen alapuló, szabad és inkluzív választások lebonyolítására Venezuelában; mivel az ellenzéki jelöltek ellen indított eljárások súlyosan sértik a barbadosi megállapodásban foglalt politikai jogokat és választási garanciákat;

O. mivel a rezsim a Nemzeti Választási Tanácsban is változtatásokat hajtott végre a választási folyamat akadályozása és a demokráciához való visszatérés esélyének megszüntetése érdekében; mivel 2023 júniusában a Nemzeti Választási Tanács három fő rektora lemondott, kikényszerítve a két hivatalban maradt rektor lemondását is; mivel a rezsim ellenőrzése alatt álló nemzetgyűlés a rezsim képviselőiből – köztük Nicolás Maduro feleségéből – álló különleges bizottságot nevezett ki az új, kormánypárti rektorok megválasztására;

([1]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2023)0288.

1. határozottan elítéli az arra irányuló kísérleteket, hogy a rezsim demokratikus ellenzékének elnökjelöltjét, María Corina Machadót és másokat, például Henrique Caprilest eltiltsák közhivatal betöltésétől; emlékeztet az ellene irányuló eljárás alapvető hiányosságaira, mivel sem az ellene felhozott vádak másolatát, sem az állításokra való válaszadás lehetőségét nem kapta meg;

2. határozottan elítéli a Maria Corina Machado stábjának tagjai, az ellenzék és a civil társadalom más képviselői, valamint az emberijog-védők és újságírók elleni támadásokat, állítólagos erőszakos eltüntetésüket, letartóztatásukat és a velük szembeni elfogatóparancsok kibocsátását; határozottan elítéli a Maduro-rezsim választási folyamatba való beavatkozását;

3. felszólít az önkényesen letartóztatott valamennyi politikai és társadalmi vezető azonnali és feltétel nélküli szabadon bocsátására, beleértve María Corina Machado ellenzéki elnökjelölt kampánystábjának három tagját, nevezetesen Juan Freitest, Luis Camacarót és Guillermo Lopezt;

4. megismétli, hogy a Nicolás Maduro és képviselői által végrehajtott intézkedések – többek között a rezsim demokratikus ellenzéke tagjainak üldözése és a jelöltek idei elnökválasztáson való indulásának megakadályozására irányuló kísérletek – egyértelműen sértik a Nicolás Maduro és az Egységes Platform képviselői által Barbadoson aláírt megállapodásokat, amelyek célja, hogy 2024-ben Venezuelában valódi megmérettetésen alapuló elnökválasztást tartsanak;

5. hangsúlyozza, hogy a rezsim Legfelsőbb Bíróságának nyilatkozata alkotmányellenes és jogellenes, mivel önkényes és politikai indíttatású állításokon alapul, és hogy a követett eljárás nem felelt meg a jogszabályoknak; ezért úgy véli, hogy a rezsim által kinevezett Legfelsőbb Bíróság határozatának nincs jogalapja, és hogy María Corina Machado továbbra is jogosult a választásokon való indulásra;

6. úgy véli, hogy ezek az intézkedések egyértelmű diktatórikus politikai üldözésre irányuló kísérletet jelentenek, és sértik a venezuelai nép polgári és politikai jogait, továbbá hogy ezek a kiszámítható intézkedések – különösen a rezsim eddigi eredményeire tekintettel – tovább gyengítik a szabad és tisztességes választások kilátásait;

7. elismeri a rezsim ellenzékének arra irányuló erőfeszítéseit, hogy demokratikus megoldásként előválasztást szervezzen a venezuelaiak számára belföldön és külföldön egyaránt; sürgeti a venezuelai hatóságokat, hogy teremtsék meg a tisztességes, szabad, inkluzív és átlátható választások biztosításához szükséges feltételeket;

8. sürgeti a venezuelai rezsimet, hogy haladéktalanul hagyjon fel az előválasztás nyertese és ezáltal a rezsim ellenzékének teljes mértékben legitim jelöltje, María Corina Machado és más ellenzéki politikusok üldözésével, és kezdje meg a barbadosi megállapodás végrehajtását, többek között azáltal, hogy fenntartja a választási ütemterv elveit és a megállapodás (1) bekezdését, amely szerint a pártok kötelesek „elismerni és tiszteletben tartani minden politikai szereplő azon jogát, hogy szabadon választhassa meg az elnökválasztáson induló jelöltjét”, ami azt is jelenti, hogy a rezsim ellenzékének vezetője, María Corina Machado szabadon részt vehet egy valódi megmérettetésen alapuló és valóban demokratikus 2024-es elnökválasztáson;

9. emlékeztet a Venezuelában évek óta fennálló megdöbbentő társadalmi, gazdasági és humanitárius körülményekre, amelyek már túlságosan régóta tartanak; a lehető leghatározottabban elítéli a venezuelai nép és egyes emberijog-védők meggyilkolását, folyamatos elnyomását, szisztematikus kínzását és emberi, polgári és politikai jogainak megsértését; sürgeti a venezuelai rezsimet, hogy haladéktalanul hagyjon fel politikai ellenfelei és a venezuelai nép üldözésével, elnyomásával, valamint polgári és politikai jogaik megsértésével, továbbá vonja vissza a politikai ellenfeleivel szembeni elfogatóparancsokat, és engedje szabadon a politikai foglyokat;

10. elítéli a jogi keretnek az emberi jogok és az egyesülési szabadság védelmének korlátozására való esetleges felhasználását, és különösen aggódik a nem kormányzati és kapcsolódó szervezetek ellenőrzéséről, szabályozásáról, működéséről és finanszírozásáról szóló törvénytervezet miatt;

11. megjegyzi annak fontosságát, hogy a barbadosi megállapodás 3. cikke (2) bekezdésének e) pontjában előírtaknak megfelelően, az állandó választói jegyzék és a külföldi választói jegyzék frissítése révén valamennyi venezuelai polgár számára lehetővé tegyék a választásokon való részvételt Venezuelában és külföldön egyaránt;

12. határozottan elítéli a Nemzeti Választási Tanács tagjainak kinevezésébe való beavatkozást, és független kinevezési eljárást szorgalmaz a Nemzeti Választási Tanácsba történő új kinevezések esetében;

13. teljes mértékben támogatja a Nemzetközi Büntetőbíróságot és az ENSZ független tényfeltáró missziójá t a venezuelai rezsim kiterjedt bűncselekményeivel és az általa folytatott elnyomással kapcsolatban, továbbá felszólítja az EU-t, hogy támogassa az állítólagos emberiesség elleni bűncselekményekkel kapcsolatos, a Római Statútum alapján folyamatban lévő nyomozásokat a felelősök elszámoltatása érdekében;

14. továbbra is határozottan elkötelezett a felek közötti párbeszéd támogatása és a venezuelai nép demokratikus jövő iránti törekvései mellett; felszólítja az EU-t, hogy működjön együtt a nemzetközi közösséggel és valamennyi békés, demokratikus érdekelt féllel a venezuelai politikai spektrum mindkét oldalán, és használjon fel minden rendelkezésére álló mechanizmust a barbadosi megállapodásban foglalt elvekhez való visszatérés ösztönzése érdekében;

15. sürgeti a tagállamokat, hogy tartsák fenn a Maduro-rezsimmel szemben kiszabott szankciókat; kitart amellett, hogy a szankciókat addig kell szigorítani, amíg a barbadosi megállapodással összhangban nem születik egyértelmű és állandó kötelezettségvállalás az alapvető demokratikus normák, a jogállamiság és az emberi jogok fenntartása mellett; további célzott szankciókra szólít fel az EU globális emberi jogi szankciórendszerén (uniós Magnyickij-törvény) keresztül a venezuelai Legfelsőbb Bíróság azon bíráival szemben, akik részt vettek María Corina Machado közhivatal betöltésétől való eltiltására irányuló kísérletekben, valamint a venezuelai biztonsági erők azon tagjaival szemben, akik részt vettek a kormány ellenzékével szemben elkövetett rendszeres visszaélésekben;

16. felhívja az Európai Külügyi Szolgálatot, az EU venezuelai küldöttségét, a tagállamokat és a nemzetközi közösséget, hogy továbbra is kövessék nyomon az országban kialakult helyzetet, és vállaljanak határozottabb és láthatóbb szerepet;

17. ragaszkodik ahhoz, hogy az EU mindaddig ne vegye fontolóra választási megfigyelő misszió indítását Venezuelába, amíg nem állnak rendelkezésre egyértelmű és hiteles garanciák arra vonatkozóan, hogy a barbadosi megállapodást és a választási ütemtervet teljes egészében tiszteletben tartják, amíg vissza nem helyezik a közhivatal betöltésétől eltiltott ellenzéki politikusokat, amíg María Corina Machado részt nem vehet a választásokon, és amíg az uniós választási megfigyelő misszió 2021. évi ajánlásait megfelelően végre nem hajtják;

18. hangsúlyozza, hogy a választásokat és a választási eredményeket nem fogják elismerni, ha ezek a feltételek nem teljesülnek;

19. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az EU és a Latin-amerikai és Karibi Államok Közössége közötti csúcstalálkozó résztvevőinek, az Euro–Latin-amerikai Parlamenti Közgyűlésnek, az Amerikai Államok Szervezetének, az ENSZ főtitkárának és a venezuelai rezsim hatóságainak.